

Kurkijokelainen

Kurkijokelaisen, hiitolaisen ja karjalaisen hengen vaalija ja ajankohtaisten kysymysten selvittäjä

×

Nro 2 • Perjantaina 25. tammikuuta 2013

64. VUOSIKERTA

Irtonumero 2 € (sis. alv 24 %)

I Sotahistoriallinen matka

Sortavala-Kurkijoki-Muolaa

ke-su 24.-28.4.

oppaana evl evp Aimo Kiukas

- aiheina mm. Tyrjä (jos saamme luvan), Elisenvaara, Äyräpää, Kiviniemi, Tali-Ihantala, Viipuri

Alustava matkaohjelma:

ke: Loimaa-Helsinki-Niirala-Sortavala, yöpyminen Sortavalassa

to: Sortavala-Lahdenpohja-Tyrjä/Raivio-Kurkijoki, yöpyminen Kurkijoella

pe: kiertojelu Kurkijoella mm. Elisenvaara

la: Kurkijoki-Hiitola-Käkisalme-Kiviniemi-Kuusaa (Muolaa), yöpyminen Muolaassa

su: Kuusaa-Heinjoki-Tali-Portinhoikka-Ihantala-Viipuri-Helsinki-Forssa-Loimaa-Turku

Majoitus: 1 yö Sortavala-hotellissa, 2 yötä Kurkijoen kirkonkylässä Lopotissa "Mihailin hotellissa" 2-4 hengen huoneissa ja tarvittaessa kotimajoituksessa, 1 yö Vanhassa Navetassa Muolaassa

Ruokailut: Hinta sisältää aamiaiset ja yhden lämpimän ruoan /päivä, paitsi sunnuntaina.

Muuta: Hinta sisältää opastukset ja mahdolliset pääsymaksut.

460 € sisältäen matkaohjelman ja ruokailut + tarvittaessa ryhmäviisumi 64 €

II Talkoomatka Kurkijoelle

to-su 23.-26.5.

- teemana siistiä hautausmaita ja kirkonmäkeä

Alustava matkaohjelma:

to: Turku-Loimaa-Helsinki-Syväoro Parikkala (jos lupa järjestyy)-Elisenvaara-Kurkijoki tai

Turku-Loimaa-Helsinki-Viipuri-Kurkijoki

pe: klo 9-15 talkootyötä, iltapäivällä kiertojelu Vätikkään ja Tervuon

la: klo 9-12 talkootyötä, iltapäivällä kiertojelu Elisenvaaraan - mahdollisuus omakustanteisiin kotipaikkakäynteihin takseilla

su: Kurkijoki-Käkisalme-Viipuri-Helsinki-Loimaa-Turku

Majoitus: Kurkijoen kirkonkylässä Lopotissa "Mihailin hotellissa" 2-4 hengen huoneissa ja tarvittaessa kotimajoituksessa

Ruokailut: Hinta sisältää aamiaiset ja yhden lämpimän ruoan /päivä, paitsi sunnuntaina.

Muuta: Hinta sisältää opastukset ja mahdolliset pääsymaksut.

Jos talkoolaisia ei tule riittävästi, niin loppupaikat täytetään muilla matkalaisilla ilmoittautumisjärjestyksessä.

290 € sisältäen matkaohjelman ja ruokailut + tarvittaessa ryhmäviisumi 63 €

Viisuminhankintaa varten pitää täyttää viisuminanomuskaavake ja liittää mukaan 1 kpl passikuvia sekä kopio voimassaolevan passin kuvasivusta.

Passin tulee olla voimassa vähintään 6 kk matkan jälkeen.

Viisumianomuskaavake lähetetään toimituksesta kirjeen yhteydessä tai sen voi poimia mm. Neva Toursin sivuilta: www.turunnevatoours.fi

III Valamon luostari-Kurkijoki

pe-ti 7.-11.6.

Alustava matkaohjelma:

pe: Loimaa-Helsinki-Vaalimaa-Viipuri-Käkisalme-Kurkijoki

la: kiertojelu Kurkijoella

su: kotiseutumatkien päivä

la: Kurkijoki-Sortavala-Valamo, opastettu kierros Valamossa, yöpyminen Valamossa

su: Valamo-Sortavala-Niirala-Lappeenranta-Helsinki-Loimaa-Turku

Majoitus: 3 yötä Kurkijoen kirkonkylässä Lopotissa "Mihailin hotellissa" 2-4 hengen huoneissa ja tarvittaessa kotimajoituksessa, 1 yö Valamossa

Ruokailut: Hinta sisältää aamiaiset ja yhden lämpimän ruoan /päivä, paitsi tiistaina.

Muuta: Hinta sisältää opastukset ja mahdolliset pääsymaksut

n. 500 € sisältäen matkaohjelman ja ruokailut + tarvittaessa ryhmäviisumi 64 €

(hintaa tarkentuu helmikuun loppuun mennessä, kun Valamon hinnat varmistuvat)

IV Kurkijoki

to-su 15.-18.8.

teemana Kurkijoen kirkolliset rakennukset

Alustava matkaohjelma:

to: Loimaa-Helsinki-Rajahovi-Viipuri-Käkisalme-Kurkijoki

pe: kiertojelu Kurkijoella, kirkot, pappilat, hautausmaat yms.

la: kotiseutumatkien päivä, iltakävely Lopotissa

su: Kurkijoki-Käkisalme-Viipurin linna-Helsinki-Loimaa

Majoitus: Kurkijoen kirkonkylässä Lopotissa "Mihailin hotellissa" 2-4 hengen huoneissa ja tarvittaessa kotimajoituksessa

Ruokailut: Hinta sisältää aamiaiset ja yhden lämpimän ruoan /päivä, paitsi sunnuntaina.

Muuta: Hinta sisältää opastukset ja mahdolliset pääsymaksut

340 € sisältäen matkaohjelman ja ruokailut + tarvittaessa ryhmäviisumi 63 €

Sitovat ilmoittautumiset KURKIJOKELAISEN TOIMITUKSEEN, matka I 25.2. mennessä, matka II 10.4. mennessä, matka III 30.4. mennessä, matka IV 4.7. mennessä.

Ilmoittautumisia otetaan vastaan tiistaisin ja torstaisin klo 9-14, puh., 050-521 3336

Ilmoittautuneille postitetaan tarkempi matkaohjelma ennen matkan alkua.

Matkat toteutuvat, jos lähtijöitä on vähintään 30. Matkoille II (talkoomatka) ja III (Valamon matka) mukaan mahtuu korkeintaan 35 henkilöä.

Muutokset alustavaan ohjelmaan ja hintoihin mahdollisia.

Vastuullinen matkanjärjestäjä:

Turun NEVA TOURS OY

Tässä lehdessä

Norpat ja norppien elinot

puhuttivat Laatokan rannalla viime kesänä vierailleita asiantuntijoita ja luonnon-suojelupiirin väkeä. Myös Lahdenpohjan piirin koulujen aiheena oli Laatokan luonto. Koululaisten tekemät pelit ilmensivät luonnon monipuolisuutta hausalla tavalla. Ehkäpä norppa tulee tulevaisuudessa olemaan yksi yhdysside Suomen ja Venäjän luonnonsuojeluyhteistyössä.

Norpista lisääkeskiaukeamalla

Parikkala-Syväoron rajanylityspaikan

avaaminen kansainväliseksi rajanylityspaikaksi puhuttaa rajan molemmiin puoliin. Venäjän puolen mittavat tiehankkeet helpottavat kulkua raja-alueille. Suomen puolella resursseja kohdistetaan ensin jo toimiviin rajanylityspaikkoihin, kertoo valtiosihteeri Marjo Anttoora.

Yhtenä yhteyksien luojana ja kansainvälisen rajanylityspaikan puolesta puhujana toimii Parikkalan kunnanhallituksen puheenjohtaja Ari Berg.

Marjo Anttooran ja Ari Bergin ajatuksia tilanteestasivulla 9

MAUKASTA MURKINAA KARJALASTA

aloittaa kiiskien keitolla kalaliemeksi ja lohikeiton tekemisellä. Kalat on soppaan hankittu Laurin kalamiehen taidoilla ja soppa keitetty kalamiehen eukon, Sinin suun mukaiseksi.

Miten sinä olet mukaillut karjalaisia reseptejä suun mukaiseksi tai nykyaikaiseksi? Kirjoita, juuri sellaisesta materiaalista Maukasta murkinaa Karjalasta-palsta tulee koostumaan.

Keitäpä soppaa reseptin mukaan, joka löytyy sivulta10

Toimitus on avoinna tiistaisin ja torstaisin klo 9-14, paitsi torstaina 31.1. avoinna vain klo 9-12

Seuraavat lehdet ilmestyvät 8.2., 1.3. ja 15.3.

Piiras on fakta

Fakta vai fiktio? Näin kysyttiin hiljan television viihde-ohjelmassa Uutisvuoto. Oikeaksi tai vääräksi arvuutettu väittämä kuului: ”Karjalanpiirakoiden rypytys edistää sukupolvien välistä dialogia.” Vastaamisvuorossa ollut näyttelijä revitteli aiheesta huumoria, lopuksi arvasi oikein. Faktahan se Iltalehden väittämä oli, tutkittu asia.

Huvitti. Olimme lapsenlapsen kanssa juuri loppiaisen alla leiponeet piiraita (sanon piiras, koska lapsuudenkodissa ei sanottu piirakka). Meeri oli jo kotoa lähtiessään ilmoittanut että haluaa niitä mummon kanssa leipoa. Tehdään sata, hän sanoi aloittaessamme, pesi kädet ja suostui panemaan huivin päähän. Mummo keitti riisipuuron, isoisä kiersi kuoret kerettiläisesti pastakoneella, sillä systeemillä niistä syntyi tasalaatuisia, ohuita kuin koivunlehti, melkein parempia kuin oma mummoni oli aikanaan opettanut piiraspulikalla kaulimaan. Ja kas kummaa, taikinasta tuli tasan sata kappaletta! Sitten rypytys, joka todella paljastaa onko piiras oikea aito karjalainen. Rypytysjälki ei saa olla sormenpäällä litistetty vekki, jollaisia näkee jopa hienojen aikakauslehtien ruokakuvissa. Rummii lohnakkeita, kuten isä aina sanoi kaupan piiraista. Meeri oppi rypytyksen hienoudet nopeasti. Taika on etusormien herkkyydessä, peukaloilla ei saa yhtään painaa, ainoastaan kevyesti tukea. Opetin hänelle itse perimäni tavan aloittaa rypytys piiraan keskeltä, sitten kääntää piiras ja rypyttää loput. Tästä meillä on entisen työtoverini kanssa ikuisesti jatkuva ja syvästi ristiriitainen näkemys, hän kun leipoo piirakoita

ja rypyttää alusta. Meerin piiraista tuli nättejä, käsialan juuri ja juuri erotti mummon tekemistä.

Myös Helsingin Sanomien sunnuntainumerossa 13.1 uutisoitiin karjalanpiirakoista näyttävästi ison kuvan kera. Brittipoliitikot ovat käänteissään EU-hankkeesta joka tukee mummojen valmistamia perinneruokia, muun muassa suomalaisia karjalanpiirakoita. Hesari toteaa että Suomessa on saunan lisäksi vain yksi kansankeroksia yhdistävä asia: karjalanpiirakka. Lehti ylistää piirakan maittavuutta, terveellisyttä ja monipuolisia tarjoilumahdollisuuksia sekä kirjoittaa: ”Ken hyökkää päin karjalanpiirakkaa, ei ymmärrä Suomea. Piirakka valloitti suomen idästä. Jokainen puraisu tuntuu sydämessä. Me syömmme piirakkaa ilman Karjalaa.” Artikkelit heittää haasteen. Miksi suomalaiset eivät ole tuotteistaneet karjalanpiirakoita pikaruokaa? Samassa lehdessä toisaalla Annamari Sipilä kirjoittaa mummotaitojen vaalimisesta. Hän kannustaa tallentamaan isovanhempien neuvoja ja sanomisia, pitää sitä suorastaan tärkeämpänä kuin lasten suusta kuultujen nokkeluuksien kirjaamista.

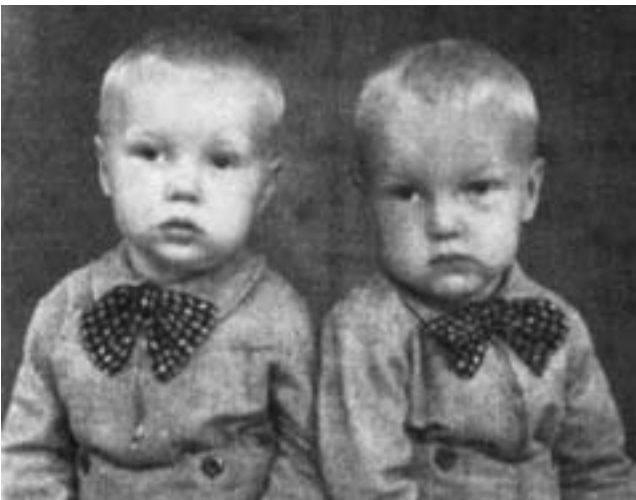
Olin Hesaria lukiessani ylen mielissäni. Suomen suurilevikkisin lehti ilmaisee arvostusta arjen toimille, kokemukselle, sukupolvien viisaudelle. Sitä samaa mitä Kurkijokelainenkin tekee.

Ja piiras elää. Karjalaisuus elää. Fakta.

Leena Virtanen

toimitusneuvoston jäsen

Onnitellen

Onnea 70-vuotiaille, joiden äiti on Kurkijoelta ja isä Hiitolasta
toivottaa **Hannu, Leena ja Heikki**

Vilma Laaksonen
27.1. 7-vuotta

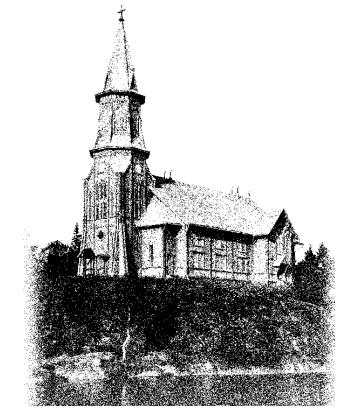
Onnittelut **Raija-mummu**
ja **Ville**

Muistettavaa

Vampulan Karjalaisten tupailta Mirja Uotilassa su 27.1. klo 18. Hallitus kokoontuu tunteja ennen. Tervetuloa

Elisenvaara-kokous lauantaina 2.2. klo 14 katsotaan Karjala-talolla taas kuvia Elisenvaarasta. Nyt mukana myös Mikrilän, Kamarahkon ja Huutomäen tien varret ja Suohovi. Tervetuloa!

Loimaan seuradun Karjalaseuran **Talvipäivän vietto ja pilkkikilpailut** Pyhäjärven Veljesrannassa 24.2. klo 10 alkaen. Seura tarjoaa kahvit ja makkarat. Ilmoittautumiset Sainille 050-3628966.

Hartaus

3. sunnuntaille ennen
paastonaikaa
27.1.2013

Luotanko armoon?

”Minä luotan sinun armoosi”, psalmin kirjoittaja toteaa varmantuntuisesti.

Tässä on koko uskomme syvin olemus, armo. Ansaitsematon rakkaus minun osakseni, senhän minä olen jo rippikoulussa oppinut. Herramme on luvannut rakastaa minua ja kaikkia ihmisiä ehdoitta.

Kuulostaa helpolta ja ihanalta, jopa yksinkertaiselta. Mutta kun on niin paljon tehtävää ennen kuin voi luottaa. On oltava oikeanlainen. On oltava näyttöjä hyvästä tiestä, vähintään merkintöjä pyhäkoulutaulussa. Minullakin on taulussani niin vähän lampaita ja tähtiä. Parasta pitää koko taulu piilossa. Rippikoulun ulkoläksyt tekevät tiukkaa vieläkin. Kysyttäessä yhtäkkiä rakkainta raamatunkohtaa, änykän ja soperran ulko-muistista jotain vähän sinne päin.

Muut taitavat läksynsä niin paljon paremmin. Vaikka virsiä rakastan, säkeistöt sekoittuvat ja sävelmä on hukassa. Ja kun lohdutusta etsin, saahan sitä pyhiä kirjoja selailta. Oikean ja hyvän elämän ihanne jää minulta taas saavuttamatta. Arvoni ovat sekaisin ja pyörin omista sotkuissani.

Yritän ja suoritan. Ahdistuksen piirittäessä ja näköalojen puuttuessa en jaksa enää yritysteni viidakossa. Huudan Jumalan puoleen jo väsyneenä ja pettyneenä. Pettyneenä jälleen keran itseäni. Ehkä pettyneenä siihen Jumalaankin, jonka minun ajatukseni ovat luoneet.

Sinä paljaimmillani olen kuitenkin taas kerran aivan vain Herrani kanssa kahden. ”Herra armahda, Kristus armahda, Herra armahda.”

Eikä minulla ole mitään muuta kuin hänen katseensa, jonka alla saan vain olla. Ei minulla ole muuta kuin hänen läpivalaiseva armon katseensa. Se sama katse sai opetuslapsi Pietarin itkemään syntejään, sama katse vapautti syntisen naisen uuteen elämään, sama katse antoi anteeksi ryöväreille ristinpuulla. Hän, Kristus, Herra, on itse armo. Ei vain näytä tietä armon lähteelle, vaan on itse armo.

”Minä luotan sinun armoosi, saan iloita sinun avustasi”. Uskallan jatkaa, koska ilo Herran läsnäolosta, hänen armon katseestaan lähettää minut kohti huomista, kohti toista ihmistä. Luotan ja kiitän. Sydämessäni soi uusi laulu. Ja Armo hymyilee.

Taina Manninen

Kirjoittaja on Kajaanin seurakunnan kappalainen ja Vuoden pappi 2012.

Kustantaja ja julkaisija: KURKIJOKI-SÄÄTIÖ
www.kurkijoki.fi

Toimitusneuvosto: Raija Laaksonen, Marjaliisa Laine,
Lauri Pölkki, Antti Sahla, Tero Vehviläinen ja Marja Leena Virtanen
Päätoimittaja: Helena Sulavuori
ja toimittajina kaikki Kurkijokelaisen ystävät

Toimitus: Koulukuja 7, 32200 Loimaa, puh. 050-521 3336
toimitus@kurkijoki.fi, kurkijokelainen1@gmail.com

Avoimna: Tiistaisin ja torstaisin klo 9–14

Lakon tai muun ylivoimaisen esteen takia ilmestymättä jääneistä numeroista ei suoriteta korvausta. Toimitus pidättää oikeuden muokata ja lyhentää lähetettyjä aineistoja. Lehden vastuu ilmoituksen poisjäämisestä tai julkaisemisesta sattuneesta virheestä rajoittuu enimmillään ilmoituksesta maksetun hinnan palauttamiseen.

ILMOITUSHINNAT:

4-väri 90 senttiä/mm + alv 24 %
Mustavalk. 70 senttiä/mm + alv 24 %

Säännöllisistä ja jatkuvista ilmoituksista huomattava alennus. Väri-ilmoitukset sopimuksen mukaan. Puhelimitse annettuihin ilmoituksiin sattuneista virheistä lehti ei vastaa. Ilmoitusaineistojen jättöaika: tiistai klo 12 mennessä.

Lehti ilmestyy pääasiassa joka toinen perjantai. Painosmäärä 2000 kpl.

TILAUSHINNAT:

vuosi..... 49 euroa
6 kk..... 27 euroa
Pohjoismaat 54 euroa
Muualle 60 euroa
Tilinumero:
FI 12523900 40000897

Y-tunnus 0204020-9
Sivunvalmistus:
Etusivupaja, Loimaa
Paino: Satakunnan
Painotuote Oy, Kokemäki
ISSN 0782-5668

Kerro perheen ja suvun tapahtumat Kurkijokelaisessa ilmaiseksi

Julkaisemme jokaisessa lehdessä onnittelevia, perhetapahtumia (hää, ristiäiset, valmistuneet yms.).
Kuolinilmoitukset ovat maksullisia, mutta muistokirjoitukset julkaisemme maksutta.

Haapasen Hautaustoimisto

TÄYDELLINEN HAUTAUSPALVELU
Puh. 762 2700 ja 762 2857

Heimolinnankatu 16, 32200 Loimaa

Liikeajan jälkeen Reunanen puh. 762 2700
Matkap. 0500 531 814, 050 561 0547

LOIMAAN KIVI

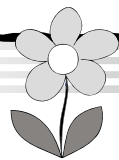
Kauttamme hautakivet,
kunnostukset ja oikaisut.

Kivicenter palvelee
ma - pe 9.00 - 17.00

Palininkatu 2, Loimaa, p. 0207 909 262, www.loimaankivi.fi

Nimi- päivät

Tammikuu viikko 4

25 pe Paavo, Pauli, Paul,
Paavali
26 la Joonatan
27 su Vainojen uhrien
muistopäivä, Viljo

viikko 5

28 ma Kalle, Kaarlo, Kaarle,
Mies
29 ti Valtteri
30 ke Irja
31 to Alli

Helmikuu

pe 1 Riitta
la 2 Jemina, Lumi, Aamu
su 3 Kynntilänpäivä, Valo
viikko 6
4 ma Armi, Ronja
5 ti J.L. Runebergin
päivä, Asser
6 ke Saamelaiden
kansallispäivä,
Terhi, Teija, Tiia, Tea,
Terhikki
7 to Riku, Rikhard

*Muista
surussa
Kurkijoki-
adressilla*

hinta 8 €

saatavissa toimituksesta

Murteella

Mitä seuraavat murren sanat tarkoittavat? Tarkista tietosi takasivulta.

1. Täyseissä
2. Vastus
3. Veres
4. Vetää virttä
5. Viikkaus
6. Vinni
7. Virkata, virkoa
8. Vuonna
9. Väikki
10. Väättää
11. Äkein

25.1. Turvautukaa Herraan ja hänen voimaansa, etsikää aina hänen kasvojaan. Muistakaa aina hänen ihmetyönsä, hänen tunnustekonsa ja hänen tuomionsa. Ps. 105:4-5

26.1. Siunatkaa niitä, jotka teitä vainoavat, siunatkaa älkääkään kirotko. Iloitkaa iloitsevien kanssa, itkekää itkevien kanssa. Room. 12:14-15

27.1. Jeesus sanoi: "Näin viimeiset tulevat ensimmäisiksi ja ensimmäiset viimeisiksi." Matt. 19:29
Virsi 410:6 Vaan viimein löysit minutkin, sain vielä työhön tulla. Et maksa niin kuin ansaitsin, on armopalkka mulla. Nyt, Jeesus, tahto vahvista, tee minut ahkeraksi, niin että voisin palvella nimesi kunniaksi.

28.1. Minä luotan sinun armoosi, saan iloita sinun avustasi. Minä laulan kiitosta Herralle, hän pitää minusta huolen. Ps. 13:6

29.1. Sillä minä olen Herra, minun tekoni maan päällä ovat uskollisuuden, oikeuden ja vanhurskauden tekoja. Niitä minä tahdon myös teiltä, sanoo Herra. Jer. 9:23

30.1. Tiedättehan, että vaikka juoksukilpailussa kaikki juoksevat, vain yksi saa palkinnon. Juoskaa siis niin, että voitatte sen! 1 Kor. 9:24

31.1. Kuinka suuri onkaan

sinun hyvyytesi! Se on ehtymätön aarre niille, jotka sinua pelkäävät. Kaikkien nähden sinä annat apusi niille, jotka turvautuvat sinuun. Ps. 31:20

1.2. Minä rakastan sinua, Herra, sinä olet minun voimani. Ps. 18:2

2.2. Sinä päästit minut turvaan, sinä olet vuorilinnani. Jumalani, sinuun minä turvaudun, sinä olet kallio, olet kilpeni, sinulta saan avun ja suojan. Ps. 18:3

3.2. Simeon otti Jeesus-lapsen käsivarsilleen, ylisti Jumalaa ja sanoi: - Herra, nyt sinä annat palvelijasi rauhassa lähteä, niin kuin olet luvannut. Luuk. 2:28-29
Virsi 49:3 On Kristuksessa laupeus ja taivaallinen lupaus. Sen kansat saavat valokseen, Israel kirkkaukseen.

4.2. Herää, Herra! Miksi nukut? Nouse, älä ääksi hylkää! Nouse auttamaan meitä, lunasta meidät armosi tähden! Ps. 44:24, 27

5.2. Herra sanoo: "Niin käy myös sanan, joka minun suustani lähtee: se ei tyhjänä palaa vaan täyttää tehtävän, jonka minä sille annan, ja saa menestymään kaiken, mitä varten sen lähetän." Jes. 55:11

6.2. Etsikää Herraa, kun hänet vielä voi löytää, huutakaa häntä avuksi, kun hän on lähellä! Jes. 55:6

7.2. Sanat, jotka Herra on puhunut, ovat henki ja elämä. Joh. 6:63

90 vuotta Esko Miikkulainen

Esko Miikkulainen, Miikkulaisen suvun nestori, saavutti 90 vuoden iän virkeänä ja hyvävoimaisena. Hän vietti juhlapäiväänsä perhepiirissä.

Miikkulaisten sukutoimikunnan edustajina haluamme onnitella Eskoa tämän kirjoitelman muodossa.

Esko on ollut kantava voima Miikkulaisten suvun toiminnassa ja yhteisöllisyyden luomisessa. Esko on myös ajattelija ja pohdiskelija. Kielellisesti lahjakkaana hän on tuottanut paljon sukuun ja Kurkijokeen liittyviä kertomuksia ja tallentanut näin perinnetietoa.

Jäätyään eläkkeelle Esko aloitti sukututkimustyön. Tuloksena syntyi 1990-luvulla Miikkulaisen kolme sukuhaaraa kattava sukutaulu. Tässä työssä Miikkulaisten suvun historiaa kyettiin jäljittämään 1600-luvulle. Laaja tutkimus täydennettyinä tarinoilla ja tuoreimpien tietojen osalta päivitettyinä ilmestyi omakustannekirja-

na 2010. Eskon eläkevuodet ovat olleet erittäin merkittäviä suvulle. Siitä suuri kiitos Eskolle.

Esko syntyi 19.1.1923 kuopukseksi Antti ja Maria

Miikkulaisen 11-lapsiseen viljelijäperheeseen Kurkijoen Elisenvaaran kylään. Esko varttui suurperheessä ja suurtaloudessa, johon kuului myös vanhemman veljen

perhettä. Vilkas nuori sai ehkä hieman muita enemmän vapauksia ja osasi ne hyödyntää. Vanhempansa Esko menetti suhteellisen varhain – äidin 14 ikäisenä ja isän 21 ikäisenä. Talvisota syttyi Eskon ollessa 16 vuoden iässä. Itse hän toimi sodan aikana Päämajan Radiopataljoonassa sähköttäjänä.

Työuransa Esko teki opettajana Metsämaalla, Laukaassa, Tammelassa ja Luumäellä. Myös opetustyössä hänellä on ollut aktiivinen kehitysote ja hän on osallistunut koulujen johtamiseen ja hallintoon.

Esko asuu Luumäellä yhdessä vaimonsa Päivikin kanssa. Eskon jälkipolvia edustavat 4 lasta sekä iso joukko lastenlapsia ja heidän jälkeläisiään.

Terveitä elinvuosia Esko "Nestori" Miikkulaiselle

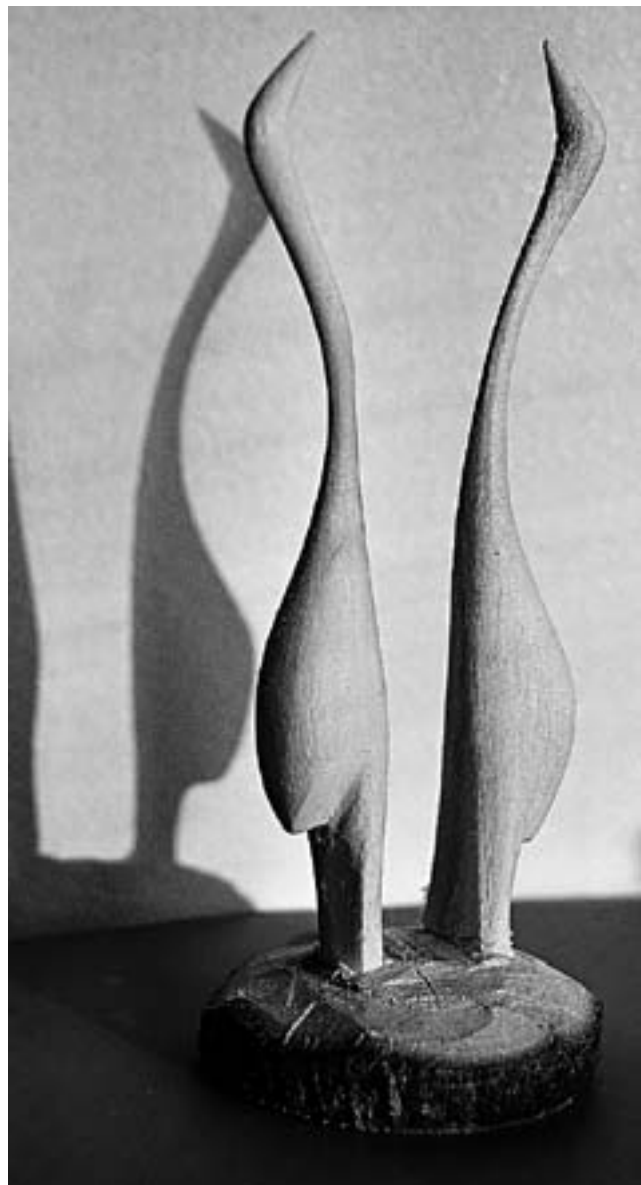
Miikkulaisten sukutoimikunta
Esko Miikkulainen jr
Tauno Miikkulainen

Vanhoja kuvia hautajaisiin liittyen

Eino Jussilaisen omaisia hänen hautajaispäivänään hotellin Kurjen edessä Lopotissa. Kurkijoki-museon valokuva-arkisto numero 301

Bongaa kurki

Kurjet ovat muuttolintuja ja nämä pikkukurjet olivat muutaneet ties minne ja viime lehteen (Kurkijokelainen 1/2013) oli pyrrähtänyt väärä kurki. Tässä tekstiin liittyvät kauniin veistokselliset kurjet.

Oletko tavannut kurkia?

Puisia, metallisia, maalattuja, taideteoksia, ite-aidetta tai luonnon muovaamia.

Lähetä kurjen kuva julkaistavaksi leikkimielisessä "Bongaa kurki"-sarjassa.

Kerro myös muutamalla sanalla, mistä löysit kurjen, kuka sen on mahdollisesti valmistanut ja tietysti omat yhteystietosi.

Kurkia nämäkin. Pienestä (6 cm) koostaan huolimatta. Miniaturin on veistänyt tikkakoskelainen Hannu Laitinen, joka on myös lahjakas musisoija ja säveltäjäkin. Hannun musiikkia on silloin tällöin kuultavissa Järviradion asemilta ja netistä osoitteesta: jarviradio.fi

Kurkien kuvan lähetti
Raimo Paloranta
Vaajakoski (Lopotti)

Virsikannellahjoitus Vampulan karjalaisille

Jouko Sihvosen perikunta lahjoitti virsikanteleen Vampulan Karjalaseuralle säilytettäväksi Karjalatalo Toivaisella. Virsikannella ihailevat vas. Kaarina Leppämäki, Tuulikki Sipiläinen sekä puheenjohtaja Paavo Tuunainen.

Suomalainen palokuntatoiminta alkoi 175 vuotta sitten

Järjestäytynyt palokuntatoiminta alkoi Suomessa 175 vuotta sitten, kun maamme ensimmäinen vapaaehtoinen palokunta perustettiin Turkuun vuonna 1838. Ensimmäinen vakinainen palokunta perustettiin vasta yli 20 vuotta myöhemmin.

Ensimmäisen vapaaehtoisen palokunnan perustamiseen johtivat Turun kaupungin lukuisat tulipalot. Pahin palo sattui 1827, jolloin kaupungin rakennuksista tuhoutui kolme neljänestä ja ihmishenkiä menetettiin 17–27. Suomen toinen palokunta ja samalla ensimmäinen vakinainen palokunta perustettiin vuonna 1861 Helsinkiin.

Kurkijoki maalauskuntien pioneerien joukossa

Kurkijoella päätettiin v. 1870 asettaa komitea te-

kemään sääntöehdotuksia paloaputoimikuntaa varten. Paloaputoimikunta keräsi palorahaa ja maksoi kerätyistä palorahoista korvauksia tulipalossa omaisuuttaan menettäneille. Jos palorahaa ei ollut maksanut, ei myöskään ollut oikeutettu korvauksiin.

Vuonna 1882 perustettiin Kurkijoen Vapaa Palosammutuskunta eli Kurkijoen V.P.-kunta, sittemmin V.P.K. Ensimmäiseksi ”komentajapäälliköksi” valittiin opettaja Matikainen. Suomen pelastusalan keskusjärjestön kokoamaan listaan Ensimmäisiä palokuntia Suomessa, Kurkijoki sijoittuisi korkealle, ovathan listassa mainitut lähinnä kaupunkikeja.

Elisenvaraen perustettiin oma palokunta v. 1935.

Ennen talvisotaa Kurkijoen palokuntaan kuului 20 ja Elisenvaraen palokuntaan 10 toimivaa jäsentä. Kurki-

Kurkijoen palokunta vietti 50-vuotisjuhlaan vuonna 1931. Juhlakansaa kokoontuneena palokunnantalon edustalle, vasemmalla palokunnan torvisoittokunta. Kuva. Kurkijokimuseon valokuva-arkisto d171.

joelle oli myös hankittu uusi paloauto ja kalustoa uusittu ennen sodan syttymistä.

Kurkijoen V.P.K:n lopetettiin Ilmajoella 16.2.1947

Kansalle sivistysharrastuksia ja tasa-arvoista politiikkaa

VPK:iden merkitys on yhteiskunnallemme paljon muutakin kuin järjestäytyneen sammutus- ja pelastustoiminnan kehittäminen. Toiminnalle oli tyypillistä jo varhaisessa vaiheessa, että jäsenistöön kuului kaikkien yhteiskuntaluokkien edustajia.

VPK-yhdistyksistä tuli myös kansalaisten sivistysharrastusten kehto. Kirjastot, soittokunnat, näytelmä- ja urheilukerhot olivat olennainen osa palokuntien järjestämää toimintaa.

Kurkijoella päätettiin järjestää heti perustamisen

Juhlaohjelmaan kuului sammutusnäytös.

jälkeen juhlat Mulinmäellä. Ohjelmassa oli mm. ”kiipitanko, säkkitappelu, putelin särkeminen, rinkelileikkuu saksilla”. Palokunnalle perustettiin torvisoittokunta, mieskuoro ja urheiluseura. Uudesta palokunnan talosta tuli kunnan keskeinen kokoontumistila. Kurkijoen palokunnassa toimivat niin säätyläisetkin kuin työläisetkin. Olihan hyvä paloturvallisuus kaikkien yhteinen etu.

Vuotta 2013 vietetään 175-vuotiaan suomalaisen palotoiminnan juhluvuotena, jonka suojelijana on tasavallan presidentti Sauli Niinistö.

lähteet:
SPEK:n (Suomen pelastusalan keskusjärjestön) tiedote 14.1.2013
Kurkijoen historia IV

Ensimmäisiä palokuntia Suomessa

1838 Turun VPK
1861 Helsingin vakinaisen palokunta
1860-luvulla Porin, Helsingin, Uudenkaupungin, Vaasan, Porvoon ja Viipurin VPK:t
1870-luvulla Tammissaaren, Hämeenlinnan, Tampereen, Jämsän, Oulun, Kotkan, Jyväskylän, Rauman, Aitoon (Luopioisen), Lahden, Lappeenrannan, Mikkelin, Savonlinnan ja Nokian VPK:t
1800-luvulla ammattipalokuntia Turkuun, Tampereelle ja Kotkaan

Kirjoituskilpailu NUORISOSEURATOIMINTAA KURKIJOELLA, HIITOLASSA tai uusilla asuinpaikoilla

Kilpailu on kaikille avoin. Voit kirjoittaa tai koota omia tai muiden muistoja tai perustaa esityksesi historiallisiin asiakirjoihin yms.

Kirjoituksen pituus n. 2 liuskaa tai n. 4000 merkkiä
Kirjoitus voi olla kirjoitettu tietokoneella, kirjoituskoneella tai käsin.
Kirjoitukseen voi liittää kuvia, jotka palautetaan.

Palkinnot

Palkintosumma 400 €, jonka palkintoraati jakaa parhaaksi katsomallaan tavalla parhaiden kesken, lisäksi tavarapalkintoja
Voittajat valitsee Kurkijoki-Säätiön hallituksen nimeämä raati.
Voittaja julkistetaan Pitäjäjuhlilla Loimaalla 11.8.2013.

Kilpailuaika: 31.5.2013 asti.

Kirjoitukset palautetaan Kurkijokelaisen toimitukseen suljetussa kirjekuoressa nimimerkein varustettuna. Kuoren sisälle laitetaan toinen suljettu kirjekuori, jossa kirjoittajan yhteystiedot.

Kurkijokelainen-lehdellä on kilpailutöiden julkaisu-oikeus.

Lisätietoja: päätoimittaja Helena Sulavuori, puh. 050-5213336, toimitus@kurkijoki.fi

Tarinoita Hiitolasta

Airi Tarkiaisen (1919- 2004) lapsuusajan muistelmia vuosilta 1926 -1936

Seurakuntaelämää

Ensimmäinen kirkkoretkeni oli ”ratiokirkko.” Naapurin emäntä ja äitini olivat suunnitelleet menevänsä kuuntelemaan radiosta Jumalanpalvelusta Alhon Soiniselle, joka kuului Kurkijoen pitäjään. Minä ja naapurin tytär pääsimme mukaan. Matkaa oli noin kolme kilometriä, matkan teimme rautatietä pitkin kävelen.

En ole koskaan ottanut selvää oliko tämä matkustajakoti vai mikä, mutta kahvila siinä ainakin oli ja siellä kannettiin maksu Jumalanpalveluksen kuuntelemisesta, oliko se aikuisilta yksi markka ja lapsilta 50 penniä.

Lasiverannan alla oli

penkit ympäriinsä ja pieni pöytä, jossa oli sitten radiotorvi. Oli kaunis aurinkoinen kesäpäivä. Siellä oli muitakin ihmisiä kuin me, ehkä kymmenen. Kirkonkellot alkoivat soida ja pappi puhua. Tuntui oudolta kun ei näkynyt mitään. Jännittyneenä kuuntelin puhetta ja ihailin kauniita räsymattoja, jotka aurinko teki vielä kirkaammiksi.

Äitimme pitivät radiojumaalapaalveluksesta ja kertoivat naapurin isännälle, että se oli oikeaa puhetta. Mutta isäntä sanoi sen olevan syntiä kun se tuli siitä torvesta. Se oli Jumalan sanaa vuonna 1925 tai 1926.

Seuraavan kirkkoretken

tein naapurin hevoskyydissä Hiitolan kirkkoon. Ikäiseni naapurin tyttö oli mukana. Isänsä valjasti hevosen kiesikärryihin ja niin sitä lähdettiin matkaan. Tämä tapahtui luultavasti vuonna 1926. Emäntä ei päässyt kun kotona oli suuri lapsilauma, piti jäädä sitä hoitamaan.

Matkasta on jäänyt mieleen tien varsilla olevat kukkakedot ja radan varrelta kasantopellot. Radan varsi oli kulleroita keltaisenaan ja kasantopellot orvokkeja täynnä. Kyllä olisi tehnyt mieli mennä niitä keräämään.

Kirkolle saavuttuamme Jussi laittoi hevosen puomiin. Jussi- isäntä otti juurikorin ja mitäs siellä olisi ollut kuin munavoipirakoi-

ta. Syötyämme menimme kirkkoon. Altaritaulu on jäänyt mieleeni. Siinä maalaus joka kuvaa Jeesuksen taivaaseen astumista.

Tästä retkestä en muuta muista. Pois tullessa taas erikoisesti ilahdutti se sininen orvokkipelto.

Kolmannen kirkkoretken tein Impilahdella mummolassa ollessani. Tämä oli ihanin kokemukseni. Kävin sukulaisten kanssa Sysksalmen kirkossa, joka oli Valamon luostarin alainen munkkien kirkko, siis ortodoksinen. Tämä matka tehtiin veneillä ja yövyttiin munkkien majoituksessa.

Olin kahden äidin siskon ja heidän serkkujensa muka-

Kotipihalla Pääjälän Syltlykalliolla vuonna 1936. Äiti vasemmalla ylärivissä. Oikealla hänen äitinsä Anna Smirnov ja keskellä mies Matti Riihonen. Alarivissä äidin sisarpuolet vasemmalta Aune ja Vieno.

na. Olin silloin viiden vanha. Yksi serkuista osasi venäjää jonkin verran, niin tulimme toimeen.

Aamulla menimme kirkkoon. Minut hurmasi ja mykisti tämä kirkon kauneus. Luulin tulleeni taivaaseen, eihän missään muualla voinut olla näin kaunista. En edes uskaltanut kysyä ollaanko taivaassa. Ei ollut epäilyksen sijaa siitä!

Näissä muistoissa ei ole paljon kerrottavaa kun ei paljon muista, mutta ne ovat säilyneet muistoissa ihanina kokemuksina elämässä.

Kävin äidin mukana maallikkosaarnaajia kuuntelemissa. Erikoisesti muistan horrossaarnaajan Anna Karmanon ja lapsihorrossaarnaajan jonka nimeä en muista. Saarnaajista en muista mitään. Lähtiessään saarnaajat lauloivat: ”yhteen, yhteen saavummeko

kerran tuolla puolla Jordanvirran.”

Eräs maallikkosaarnaaja puhui luultavasti Jeesuksen kärsimyksistä. Muistan itkenneeni koko ajan, eikä kukaan puhunut minulle miksi näin tehtiin, en ymmärtänyt näiden asioiden kokonaisuutta. Olisi pitänyt selittää.

Erityisesti muistan Mikko Ahokkaan, entinen juoppo ja sitten uskon tullut mies, joka oli erittäin nöyrä. Hän puhui omasta syntisyydestään ja kuinka hänkin sai Herran armon. Hän kävi puhumassa monessa paikassa.

Kansakouluaikana kävin pyhäkoulua, sinnehen käskettiin mennä ja mielellään mentiin. Siellä sai ohjeita elämän taipaleelle. Joulujuhlia järjestettiin pyhäkoululaisille ja harjoiteltiin näytöskappaleita. Tosiaan

Jatkuu sivulla 9

Mustolan koulukuva vuodelta 1928, jossa äitini alarivissä ensimmäisenä vasemmalla.

Kurkijokisia juttuja

Laituri vaati pitkiä honkia

Valkin mökin viimeistelytyöt olivat moninaiset. Sisäseiniin kiinnitettiin haltex-levyt, jotka tapetoitiin äitini valitsemilla kauniilla pienikukkaisilla tapeteilla. Keittiön lattialuukku johti betoniseinän kellariin, joka toimi lähes jääkaapin verosesti, mutta oli paljon tilavampi. Isäni teki itse keittiön kaapistot. Väinö enoni etevänä puuseppänä teki olohuoneeseen tilavat kerrossängyt koristepaneelein päällystettynä ja lakattuna.

Olohuoneen lattia päällystettiin sen ajan tavan mukaan kovalevyllä, joka maalattiin. Muurin rappaus maalattiin ruskeaksi. Avotakan, kuten muidenkin tulisijojen veto todettiin oivallisiksi. Isoihin paljon

valoa antaviin ikkunoihin asennettiin Riihimäen Lasin tuplaikkunat ja lämpö pysyi sisällä! Saunaan isä kehitteli saranoidut seinään kääntyvät lauteet pyykkipäivien tilantarpeen vuoksi. Saunaan oli muurattu silloin harvinainen emaloitu pata, jossa vesi ei ruostunut. Kiukaaksi oli muurattu tilava ”vanhan hyvän ajan” kertalämmitteen kiuas, joka antoi erittäin miellyttävät löylyt.

Terassin lankkulattia valattiin ja mökki maalattiin isäni itse sekoittamalla lyijyvalkoisella maalilla, joka kesti hyvänä vuosikymmeniä ja taitetun valkoisena teki mökistä isomman näköisen. Laiturin rakentaminen rantaan oli erikoislaatuinen urakka. Valkjärven ranta tonttimme kohdalla oli hy-

vin pehmeän ja paksun mutakerroksen peitossa. Tämän tietäen isäni varasi laituripilareiksi pitkiä honkia. Niiden käsittelyyn ja pystyyn nostoon kohdilleen tarvittiin 3-4 miestä ja tilava veneemme. Honkaa upposi mutaan muutamia metrejä ihan omalla painollaan, ennen kuin päästiin juntaamaan! Honkien pituustarvetta lisäsi vielä se, että ranta syveni nopeasti. Noin 8 metrin laiturin päässä vettä oli jo 3 metriä. Syvyyden innoittamana isäni rakensi vippalautatornin, josta koitui paljon iloa. Mökin valmistumista juhliittiin keskikesällä 1951 karjalaisen iloisesti soitoin ja lauluin.

Paavo S: Vepsä Juuret Kurkijoella

Laituri Kurkijoelta, Kurkijokimuseon valokuva-arkisto, kuva 2322.

Kojonsaaresta löytyy harvinaisia kasveja ja runsaasti luonnon kauneutta. (kuva:HS)

Norpat pääosassa Kurkijoen vierailulla 25.-28.5.2012

Ensimmäinen pysähdyspaikkamme oli Äyräpääjärvi, 10 500 hehtaarin suuruinen suojelualue. Kävimme ensin eteläjärven puolella katsastamassa suojelualueen kyltin, mutta koska alueelle liikkumiseen olisi tarvinnut luvan, päätimme ajaa pohjoisjärven rannalle, jossa oli opastuskeskus. Oikean paikan löysimme, mutta siellä oli vain muutama kaatunut kyltti ja epämääräinen kesäleiri, jossa oli naisia ja lapsia.

Saimme luvan käydä katsomassa rantaa. Lintutornille ei ollut asiaa, sinne ei ollut mahdollista päästä kuivin jaloin ja veneet olivat kasassa rannalla. Näimme vain rehevän rannan ja kuulimme kaulushaikaran töräyttelyä. Surullisessa kunnossa oli paikka, josta joskus oli tarkoitus kehittää opastuskeskus. Itse Äyräpään luonnonsuojelualueeseen emme tutustuneet.

Illalla saavuimme Kurkijoelle ja löysimme museon pihasta Kurkijoen kulttuurijärjestön ja kotiseutukeskuksen johtajan Marina Petrovan. Hänen kanssaan ajoimme kylän toiselle laidalle majoituspaikkaan, joka oli vanha kunnostettu meijeri, se toimii nykyään kalankasvatustalon Kala-Rannan ylläpitämänä kylän kokoontumis-

tilana ja majoituspaikkana. Tapasimme Baikililta saapuneen biologin Jevgeni Petrovin, joka yritti nukkua pois aikaeron aiheuttamaa väsymystään.

Marina oli hyvin onnellinen, että Kurkijoella kohtasivat kaikkien kolmen norpan edustajat heidän Laatokka-juhlaansa merkeissä: saimaannorppa, laatokanorppa ja baikalinnorppa.

Pelejä Laatokan luonnosta

Marina kertoi Lahdenpohjan piirin kouluissa järjestetystä kilpailusta ja tulevasta juhlapäivästä sekä esitteli vuoden 2012 kilpailutöitä. Kaikissa kouluissa oli muodostettu seitsemän hengen joukkueita, joiden tehtävänä oli suunnitella ja toteuttaa Laatokan ja Baikalin luontoon liittyvä peli. Tietokonetta ei saanut käyttää pelin toteutuksessa, vaan se oli tehtävä käsin. Esillä olikin lukuisia määriä toinen toistaan taitavammin tehtyjä pelejä ja niille pakkauslaatikoita.

Aiheena olivat niin kasvit, kalat kuin tietysti norppa. Peleinä oli noppapelejä, muistipelejä, palapelejä, aakkospelejä, domino ja puinen tammipeli.

Kala-Rannan tilojen seinillä ja pöydillä oli myös

muita Laatokan luontoon liittyviä lasten tekemiä töitä: piirustuksia, maalauksia, käsitöitä ja koruja.

Norppayhteistyötä tulevaisuudessa?

Töihin tutustumisen jälkeen aloitimme neuvottelut yhteistyöstä. Toiminta ei ole virallista ja byrokraattista, mutta kaikkien mielestä olisi hienoa, jos mukaan saataisiin myös Saimaa ja saimaannorppa. Tämä tapaaminen oli lähinnä tutustumista ja tiedon- ja materiaalien vaihtoa. Esittelimme norppaesitteemme ja norppaympäristökasvatukseen liittyvää materiaalia.

Jevgeni oli tuonut Baikililta meille baikalinnorpasta kertovan kirjan sekä baikalinnorpasta kertovan lasten kirjan, johon hän oli tehnyt sekä tekstin että ottanut valokuvat. Jevgeni esitteli kuvin Baikalin alueen luontoa. Marinalta saimme lahjaksi laatokannorppaan liittyvää materiaalia sekä juhlaan teetetyt norppapaidat "Arvoituksia Laatokalta ja Baikalilta".

Kojonsaaren erikoisuuksia

Kalanviljelylaitoksen johtaja Timur ajoi joukkomme Kojonsaaren sillalle, josta

aloitimme lasten taidekoulun opettajan Nadjan opastamana koko iltapäivän ja illan kestävän retkemme. Päivä oli kaunis ja aurinkoinen, Laatokka lähes tyyni. Rannoille oli jo kerääntynyt venäläisiä telttojensa kanssa leiriin.

Tutustuimme ensin Kojonsaaren kaakkoisrantaan ja ihailimme maisemia korkealta kalliolta. Pertti esitteli meille saaren kasviverikoisuudet huurrepajun ja merinätkelmän ja oli muutenkin kasvi- ja lintuopas. Nadja oli hyvä opas kuljettamaan meitä hienoille maisemapaikoille.

Kävelimme koko saaren läpi pohjoisrannalle, josta oli näkymä Linnavuoren saareen. Koillisrannan kallioiden aukesi upeat näkymät Laatokan selälle. Kuljimme takaisin etelään päin pitkin rantaviivaa: hiekkarantoja, kalliorantoja, kivikkorantoja.

Yhden tauon ajan saimme kuunnella kaunista venäläistä musiikkia, kun retkeilyjoukko pisti kitaran kanssa lauluksi leirissään.

Ties kuinka paljon kilometrejä lopulta kertyi, mutta kyllä se kannatti. Saimme saaresta aika hyvän kokonaiskuvan.

Niin paljon ei kävely sentään rasittanut, että majoitukseen saavuttamme

Saimaannorppaa, laatokannorppaa ja baikalinnorppaa kohtasivat viime vuonna Kurkijoella. Kuva Veran kuvittamasta kirjat Montja-Norppa Laatokalta.

suomalaisjoukkomme lähti vielä etsimään "pivobaaria" Kurkijoen kylältä. Kaupasta löytyi virvokkeita, terassi hylätyn rakennuksen katoksesta. Satakieli huusi taukoamatta, tuomet tuoksuivat ja ilta oli mitä kaunein ja lämpimin.

Juhlapäivä koittaa

Juhlapäivän aamu alkoi aurinkoisena ja enteili helteis-

tä päivää.

Aamupäivällä, kun Kaarina ja Anitta olivat mukana valmistelemaan juhlaa, Pertti teki antoisan retken lähimaastoon ja havaitsi mm. pikkulepinkäisen, pikkukulokin, tiklin, lapintiiran, pensassirkun.

Juhlan aloittaminen hiekan viivästy, sillä paikalle odotettiin Kala-Rannan johtajaa Vladimiria perheineen Pietarista.

Kilpailuun osallistuneet monipuoliset pelit olivat juhlapäivänä kaikkien katseltavissa.

Retki Soskuanjoen rannoille valotti vanhaa historiaa keväisessä lintujen laulukonsertissa.

Siinä välissä saimme tietokoneenkin hyväksymään Kaarinan muistitikulla olleen saimaannorppaesityksen. Lapsia opettajineen ja perheineen alkoi kertyä Kala-Rannan pihalle odotamaan juhlan alkua. Kaikilla oli norppapaidat ja jokaisella joukkueella itse tehty lippu, jossa kuvastui jotenkin Laatokan ja Baikalin luonto, joka oli ollut kilpailun teemana.

Puolisen tuntia aikataulusta jäljessä tapahtuman koordinaattori, taiteilija ja taideopettaja Vera avasi juhlan ja piti juhlapuheen. Marina esitteli juhlan arvovieraat Baikalilta ja Suomesta. Kaarina toi puheensa terveiset Saimaalta ja saimaannorppasta. Myös Vladimir piti puheen.

Sitten alkoi palkintojen ja diplomien jako. Lisäksi joka koululle annettiin siivousvälineitä: ämpäri, harava, lapioita, rukkasia ym. Ilmeisesti koulut omalla alueellaan pitävät vielä siivoustalkoot.

Palkintojen jaon jälkeen oli tee- ja pikkuleipätarjoilu, ja lapset saivat tutustua sisällä olevaan näyttelyyn ja kilpailutuotoksiin. Sisällä oli myös mahdollista seurata Kaarinan esittämää

kuvasarja Saimaasta ja saimaannorppasta ja Jevgenin esitys Baikalilta ja baikalinnorppasta. Lapset saivat kysellä aiheesta ja saimaannorppasta tulikin paljon kysymyksiä. Yksi tyttö, Anna nimeltään, tuli esittelemään oman norppapiirroksensa ja halusi Kaarinalta ”nimmarin”.

Veralta saimme vielä laatokannorppasta kertovan lastenkirjan. Sen teksti oli sekä suomeksi että venäjäksi ja Vera oli piirtänyt kuvat. Annoimme Veralle oman pienen lasten vihkosien saimaannorppasta ”Veeti-kuutin vuosi” sekä saimaannorppakassin.

Soskuanjoella lauloivat linnut

Juhlan jälkeen meille oli vielä järjestetty retki Soskuanjoen varteen Nadjan opastamana. Timur vei meidät koskelle, jossa oli ollut saha. Sieltä kävelimme linnavuorelle ihailemaan maaseutumaisemaa. Lehdon mekkalasta Pertti tunnisti satakielen lisäksi mm. viitakerttusen, kultarinnan ja lehtokerttusen.

Lähtöpäivänä poikkesimme vielä Kurkijoen ruoka-

kaupassa ja sekatavarakaupassa ja sitten lähdimme ajamaan kohti Käkisalmea. Käkisalmea jatkoimme Räisälän kautta kohti rajaa. Matkalla pysähdyimme Jantulan niityillä ja Tiurinlinnassa.

Räisälässä yritimme etsiä ruokapaikkaa huonolla menestyksellä, joten jatkoimme Sairalaan ja sieltä aivan järkyttävän kuoppaista ja vilkasliikenteistä tietä pitkin kohti Antreaa. Antreastakaan ei löytynyt ruokapaikkaa, joten matka jatkui Svetogorskiin. Siellä söimme ja teimme vielä viimehetken ostokset ennen rajan ylitystä.

Muutama kilometri rajan jälkeen Suomen puolella hyvin palvellut Nissan alkoi yskähdellä ja kuin ihmeen kaupalla se nykien vei meidät Lappeenrantaan asti.

Kurkijoen retkillä ja matkan varrella oli ilo katsella metsien runsautta. Olisi tosi tärkeää tehdä lisää kartoituksia alueen metsistä, aarteita löytyy varmasti ja toisaalta hakkuut uhkaavat raja-alueetkin vaikka teiden huono kunto, ”infran puuttuminen” onneksi suojelee osaltaan niitä hakkuilta. Kuukkelimetsiä näkyi leh-

tometsien ohella paljon. Yhteistyötä SPOKin kanssa tarvittaisiin tälläkin alueella.

Kaarina Tiainen, SLL:n saimaannorppa-asiantuntija ja aluepäällikkö
Pertti Sülahti, Etelä-Karjalan luonnonsuojelupiirin varapuheenjohtaja
Anitta Mikkulainen, Etelä-Karjalan luonnonsuojelupiirin metsävastaava

Entinen meijeri ”nykyinen kylätalo” palvelee kokoontumista ja majoittumispaikkana.

Marina, Kaarina, Vera ja Anitta Laatokan luonnossa.

Juhliin osallistuneita uudenuutukaiset norppapaidat päällään.

Montja-norppa Laatokalta kirja kertoo pienen Montja-norpan elämyksistä varttuessaan ja tutustuneessaan ympäröivään luontoon ja tutustuessaan toisiin norpiin, luonnonvoimiin, kasveihin ja eläimiin.

Tarina evakko-tytön elämästä

Pätkätyöt päättyivät, alkoi pitkäaikainen työrupeama

Aili Nevanperä oli aloittanut viimeisessä pätkätyöpaikassaan Kansanhuollossa helmikuussa 1947. Moni työtoveri katseli ympärilleen etsien uutta työpaikkaa, työt olivat vähentyneet säännöstelyn vähentyessä. Ailin viimeinen työpäivä oli 12.7.1948. Työtä olisi vielä voinut jatkaa, mutta nuoren naisen elämä oli suurten muutosten edessä ja työpaikka sai jäädä.

Kun rauhanaika oli alkanut, niin pian alettiin järjestää iltamia ja muita tilaisuuksia. Ilmajoen Kisailijoilla oli vilkasta toimintaa. Painijat menestyivät jopa valtakunnallisella tasolla. Pesäpallojoukkue menestyi hyvin. Myös kirkollinen toiminta seurakunnassa oli vilkasta. Elokuviesta ei puuttunut kävijöitä.

Rintamilta palanneet miehet ja naiset osallistuivat innokkaasti tilaisuuksiin. Nuoret tutustuivat toisiinsa. Avioliittoja syntyi. Monet karjalaisnuoret löysivät kumppanin uusilta asuinsojiltaan, niin minäkin.

Ystävänä ja työtoverini Mirjamin (Mirkun) kanssa kävimme elokuvissa, iltamissa ja monissa muissa tilaisuuksissa. Mirkun sisar oli avioliitossa Kauko-nimisen miehen kanssa. Kaukolla oli veli Jaakko. Heidän tapaamistensa yhteydessä tutustuin Jaakkoon. Ensin tapasimme harvakseltaan, mutta sitten tapaamiset alkoivat tihetä aina seurusteluvaiheeseen asti.

Pohjalaispoika ja evakkotyttö löysivät toisensa

Tuli päivä, jolloin Jaakko sanoi: ”Lähdetkö Vaasaan, ostettaisiin sormukset – mentäisiin kihloihin.” Tuli miettimisen aika. Niin siinä kävi, että kihlat ostettiin Vaasasta 25.3.1948. Siinä vaiheessa työskentelin vielä Kansanhuollossa.

Joidenkin viikkojen kulluttua Jaakko sanoi: ”Maa-laistalo tarvitsee emännän, tulisitkos?” Hän kysyi lupaa myös Alina-äidiltäni ja sai kummaltakin myöntävän vastauksen. Jaakon vanhemmat olivat luopuneet maistaan ja metsistään ja jakaneet ne kahdelle pojalleen, Kaukolle ja Jaakolle. Kauko jäi vanhempiensa kanssa kotitalalleen. Viereisessä talossa asunut Jaakon isän sisar myi talonsa Jaakolle.

Kevät oli tulossa. Pian alkaisivat toukutyöt pelloilla. Jaakko alkoi remontoida uutta kotiamme. Teki uuden aittarakennuksen Jaakolla

Pohjalaispoika ja karjalaistytty avioituvat kesällä 1948.

päivät olivat työntäyteisiä, kuten minullakin.

Aloin tehdä kapioida. Oli anottava ostolupia tarvikkeita varten. Mieleeni on jäänyt, että uusien kotien perustajat olisivat saaneet erikoisostolupia. Muistan, että sain ostaa ainakin kaksi vilttiä, jonkin täkin, lakanakangasta ja joitakin muitakin tarvikkeita, joita uudessa kodissa tarvittiin.

Kurkijoelta evakuoitu ompelukoneeni sai töitä. Alina-äitini kutoi pellava- ja sillalangoista pyyheliinakangasta, Jaakon Liisa-äiti kutoi mattoja.

Häävalmistelut vaativat aikaa

Kaiken kiireen keskellä suunniteltiin häitä. Jaakon vanhempien kanssa päätettiin, että häät vietetään Jaakon syntymäkodissa kylvöajan jälkeen, jos saadaan kaikki asiat järjestykseen.

Minulla oli ollut haaveena, että meidät vihittäisiin Ilmajoen kauniissa kirkossa, mutta jostakin syystä toive ei toteutunut. Hääpäiväksi päätettiin 12.6.1948.

Pitkokokki saapui muutamaa päivää ennen häitä. Eräänä päivän teurastettiin vasikka, jonakin päivänä keitettiin siirappia. Leivottiin, tehtiin uunissa laatikko-ruokia, juurekset porisivat kattiloissaan. Huoneet piti siivota, piha ja ympäristö laittaa kuntoon. Puuhaa riitti.

Juhla-asut saimme hankittua ostokorteilla. Valkoinen vihkipuku vaati valkoiset kengät, niitä oli vaikea löytää. Mieleeni

muistui Helsingissä asuva Eino-isäni sisar, voisikohan hän auttaa. Tätini kirjoitti, ja lupasi laittaa kengät tulemaan ihmetellen samalla ”mitä sinä niitä sellaisia nyt tarvitset?”. En ollut maininnut tulevasta avioliitostani ja kutsukortteja ei silloin vielä oltu postitettu. Muistelen, että henkilölle, joka myi kengät tädilleni, piti laittaa voipaketti, elettiinhan vielä pula-aikaa.

Tätini oli tehnyt elämäntyönsä Helsingin Diakonissalaitoksella, niinpä kengätkin olivat sen mukaiset. Ne olivat valkoista nahkaa, mutta ulkonäöltään lähinnä sairaanhoitajien työkengän näköiset – ei juhlakengät. Ihan kauniit ne olivat, eivätkä pitkän hääpuvun alta paljo näkyneet.

Vielä oli saatava huntu. Siihen aikaan oli muotia käyttää hunnun lisäksi morsiuskruunua.

Minun hääpukuni ompeli paikallinen ompelija, joka ompeli minulle paljon muitakin vuosien saatossa. Jaakko sai juhlapukunsa vähemmällä vaivalla, hän tunsi vaatetusliikkeen omistan.

Jaakon ja minun tehtäväkseni annettiin hankkia häihin ruokakalusto. Maatalousnaisjärjestöt lainasivat niitä. Saimme kuulla, että Huissin naisosaston ruokakalusto oli vapaana. Ei ollut autoja, mutta Jaakolla oli Möksy-niminen hevonen. Jaakko valjasti sen kumipyöräkärkyjen eteen ja niin lähdimme hakemaan kalustoa 10 kilometrin päästä. Oli aurinkoinen kesäpäivä. Istuimme vieretysten ja hevosien kavioiden kopsahdel-

lessa tiehen keskustelimme tulevasta hääjuhlastamme ja elämästämme uudessa kodissamme.

Viimehetken kukkaongelma

Kaikki asiat alkoivat järjestyä häähetken lähestyessä. Yksi ongelma vielä oli; morsiuskimppu. Olimme tilanneet sen hyvissä ajoin. Hääpäivän aamuna menimme hakemaan ruusukimppua. Kukkakauppias valitelti, että enää kaksi-kolme ruusua on jäljellä. ”Sinun pitää mennä Honkasaloon pyytämään valkoisen syreenin oksia”, hän neuvoi ja lupasi sitoa niistä yhdessä jäljelle jääneiden ruusujen kanssa morsiuskimppun.

Minulle tehty morsiuskimppu oli annettu hyvin tuntemalleni Kainolle, joka vihittiin samana päivänä. Siihen aikaan kukkakauppiakaan eivät saaneet myyntiin tilattua kukkamäärää. Yksi syy kukkapulaan oli myös runsas häiden määrä. Kukista kuten muistakin häihin tarvittavista tavaroista oli pulaa.

Olimme lähettäneet hääkutsut hyvissä ajoin. Kutsuimme Jaakon läheisiä ja sukulaisia Ilmajolta sekä Ritolankylän väkeä. Miten ihanalta tuntuikaan nähdä minun sukulaisten vastavan kutsuun tulella häihimme. En muista, jättikö kukaan tulematta.

Jaakon kodin heinälatto oli koristeltu tanssitalaksi. Kaksi soittajaa - haitaripeleimannia hoiti musiikkipuolen.

Talon puutarhan vieres-

sä kasvoi syreenipensas (ei valkoinen), sen eteen oli laitettu Liisa-anoppini vihkirijy.

Häät ja häämatka

Siinä seisoiimme ja pastori Jaakko Toivio vihki pohjalaispojan ja karjalaistytön avioliittoon.

Vihkimisen jälkeen oli hääaterian vuoro ja kahvit suurine hääkakkuineen.

Pastori Toivion kanssa olimme sopineet, että lähemme hänen kyydissään kirkonkylään häävalokuvaan hääaterian ja kahvin jälkeen. Pastori oli hyvin kiinnostunut Karjalasta ja kolmen kilometrin automatkan aikana hän kyseli paljon. Iloitsin tuosta matkahetkestä.

Takaisin tultuamme laadosta alkoi kuulua musiikkia. Häävalssiksemme tanssimme Metsäkukkaa. Ilonpitoa kesti puoleen yöhön.

Hääpäivän jälkeisenä aamuna heräsimme jo kello kuusi. Oli saatava siivottua sisä- ja ulkotilat. Iltapäiväksi oli häätaloon kutsuttu joitakin häävieraita aterioimaan ja kahvittelemaan. Vielä seuraavanakin päivänä oli häiden loppujärjestelyjä.

15.6. päätimme lähteä pyöräretkelle Seinäjoelle Tornävän saarelle. Vietimme siellä muutamia tunteja aurinkoisessa kesäsäässä. Lempää tuuli tuuditteli puiden latvustoja. Palasimme iloisin mielin Ilmajolle. Tällainen oli meidän häämatkamme kesäkuussa 1948.

Aili Nevanperä

Hääpäivän aamuna Honkasalon tilalta kerätyt syreenit yhdessä ruusujen kanssa sidottiin morsiuskimpuksi. Kuva. wikipedia

Aukeaako Syväoron rajanylityspaikka?

Toimitusneuvoston jäsen Tero Vehviläinen tiedusteli viime vuonna sisäministeri Päivi Räsäsen Tampereelle suuntautuneen vierailun yhteydessä Syväoron rajanylityspaikan tilannetta. Vehviläisen esittämiin kysymyksiin vastasi valtiosihteeri Marjo Anttoora seuraavasti:

Olit tiedustellut Tampereella ministerin vierailun yhteydessä Parikkalan Syväoron rajanylityspaikan kehittämisestä. Asia on periaatteessa mahdollinen, mutta resursipulan vuoksi se ei ole ajan-kohtainen.

Henkilöliikenteen kasvu Suomen ja Venäjän rajalla on ollut ennätysmäisessä nousussa viimeisten vuosien aikana. Kaakkois-Suomen alueen rajanylityspaikkojen rajaliikenteen jatkuvasti lisääntyessä on olemassa olevien kansainvälisten rajanylityspaikkojen kehittäminen välttämätöntä kasvavan rajaliikenteen hallinnan varmistamiseksi. Kehittämistyö on tarpeen jo nykyisillä matkustajamääriillä. Vuosikymmenen lopulla todennäköisesti toteutuva EU:n ja Venäjän viisumivapaus korostaa entisestään nykyisten kansainvälisten rajanylityspaikkojen laajaa kehittämistarvetta.

Syväoro vuorossa vasta vuosikymmenen lopulla

Ensisijaisina on suunniteltu Vaalimaan, Nuijamaan, Imatran ja Niiralan rajanylityspaikkojen laajaa kehittämistä. Muut kansainväliset maarajan rajanylityspaikat on myös tarkoitus kehittää uudistetun ja tehostetun rajatarkastusmallin vaatimusten mukaisiksi. Nämä hankkeet on priorisoitu Parikkalan rajanylityspaikan kehittämistä tärkeämmäksi, eikä uusien rajanylityspaikkojen mahdollinen kansainvälistäminen saa vaarantaa olemassa olevien kehittämistä. Rajavartiolaitoksen esikunta tukee Parikkalan rajanylityspaikan kehittämistä ja käytön laajentamista toistaiseksi nykyisen statuksen rajoissa.

Sisäasiainministeriön valmistelussa on lähdetty siitä, Parikkala –Syväoron kansainvälistäminen on

ajankohtaista vasta vuoden 2015 jälkeen, sitten kun muut kansainväliset ylikulkupaikat on saatettu asianmukaiseen kuntoon ja viranomaisten lisäresursseista huolehdittu. Parikkala-Syväoron rajanylityspaikan kansainvälistäminen ei ole Venäjän viranomaisilta saatujen tietojen mukaan myöskään Venäjän kansallisessa, vahvistetussa rajanylityspaikkojen kehittämissuunnitelmassa.

Lisäresurssit kohdistuvat nykyisiin rajanylityspaikkoihin

Nykyisen rajanylityspaikkaverkoston on arvioitu olevan riittävän tiheä myös kasvavan liikenteen tarpeisiin ja myös mahdollisessa viisumivapaustilanteessa. Tärkeämmäksi onkin jo pitkään katsottu, että rajanylityspaikkojen infrastruktuuri ja muut toimintaedellytykset nykyisillä kansainvälisillä ylityspaikoilla vastaavat lisääntyvän rajanylitysliikenteen tarpeita. Tämän vuoksi kukin avoinna oleva rajanylityspaikka tulee resursoida tehtävien ja liikennemäärien edellyttämällä tavalla. Uusien rajanylityspaikkojen avaaminen tarkoittaisi käytännössä nykyistekin suurempaa lisäresurssien tarvetta.

Henkilöliikennettä ja puutavaraa

Parikkala-Syväoron rajanylityspaikalla on vuositasolla henkilöiden rajanylityksiä noin 20 000. Tällä hetkellä ylityspaikan kautta kulkee yksisuuntainen puutavaraliikenne Venäjältä Suomeen ja jonkin verran henkilöliikennettä molempiin suuntiin. Rajanylitysliikenteen määrää Parikkalassa voidaan lisätä laajentamalla ylikulkupaikan käyttöä rajanylityspaikkasopimuksen mukaisissa tarkoituksissa. Suomi edellyttää rajanylitykseen Parikkala-Syväoron rajanylityspaikalla passin ja viisumin. Venäjä edellyttää edellä mainittujen lisäksi Venäjän myöntämän erillisen rajanylitysluvan.

(väliotsikot toimituksen)

Parikkalan kunnanhallituksen puheenjohtaja ja Karjalan Tasavallan päämies Aleksandr Hudilainen ovat tavanneet useita kertoja. Yhtenä keskustelun aiheena on ollut Syväoron rajanylityspaikan kehittäminen kansainväliseksi rajanylityspaikaksi.

Syväoro on erilainen rajanylityspaikka

Toistamiseen Parikkalan kunnanhallituksen puheenjohtajaksi valittu **Ari Berg** katsoo keskeisimmäksi tehtäväkseen rajanylityshankkeen edistämisen. Parikkalassa ja laajemminkin lähimaakunnissa tehdään kovasti töitä jotta Parikkala-Syväoro rajanylityspaikan kansainvälistämispäätös saataisiin mahdollisimman nopeasti.

- Rajanylityspaikan nykyinen status mahdollistaa kahden välisen henkilöliikenteen. Suomen puolelta ylitys on mahdollinen kaikille passin ja viisumin omaaville, mutta Venäjän puolella tarvitsee erillisen rajanylitysluvan. Viime vuonna ylitysluvan saaminen oli nihkeää, joutuimme toisinaan menemään virallisiin neuvotteluihin Niiralan rajanylityspaikan kautta. Tämä vuonna on ollut hivenen helpompaa, kertoo Berg tilanteesta.

Suurin osa ylityksistä on ollut tavaraliikenteeseen liittyvää, Parikkala-Syväoro on puutavaran tuonniltan

suurin tilapäisistä rajanylitysasemamme.

Venäjä ajaa kansainvälistämistä voimakkaasti

Parikkala-Syväoron avauksessa kansainväliseksi rajanylityspaikaksi Venäjä haluaisi edetä Bergin mukaan nopeasti. Hyvin korkealla tasolla on Venäjän puolella on tuettu ylityspaikan kansainvälistämistä. Karjalan Tasavallan päämies Hudilainen ajaa hanketta voimakkaasti ja Venäjän presidentti Putin on antanut toimeksiannon eri tahoille valmistella Parikkala-Syväoron rajanylityspaikan kansainvälistämiseen liittyviä asiakirjoja yms. Venäläiset ovat luvanneet kehittää omaa rajanylitysinfraansa mm. rajanylitysasemaa ja tiestöä.

Ari Berg kertoi, että Karjalan Tasavallan päämies Aleksandr Hudilainen epäileekin hivenen Suomen puolen valmiuksia.

Pietarista rakennetaan parhaillaan federaatiotason

tietä Käkisalmen kautta Sortavalan ja Petroskoihin. Tämän lisäksi keväällä käynnistyvän Federaatiotien ja Parikkalan rajanylityspaikan välisen tieosuuden peruskorjaus mahdollistaa rajanylityspaikan kansainvälistämisen. Tämä ENPI-ohjelmalla rahoitettava Syväoro-Raivio-Ihala tieosuus valmistuu vuoden 2014 loppuun mennessä.

Kurkijoki-Säätiö on anonut rajanylityslupaa Syväoroon toukokuun matkalle. Syväorosta ylipääsy mahdollistaisi nopean pääsyn Kurkijoen alueelle, onhan rajalta Elisenvaaraan matkaa vain n. 15 km ja Kurkijoen kirkonkylään kolmisenkymmentä.

- Parikkala-Syväoro on erilainen ylityspaikka kuin muut. Tästä on lyhyt matka Laatokalle ja Valamoon. Ne kiinnostavat laajaa joukkoa ja Parikkala-Syväoro mahdollistaisi myös päivämatkat sinne, innostuu Ari Berg selvittämään monia hyviä puolia.

Kurkijoelle ja koko Laatokan Karjalaan menevien matka helpottuisi huomattavasti, jos ylitys olisi mahdollista Syväorosta. Kuva: Niina Lehmusjärvi.

Jatkoa sivulta 5

en muista ohjasiko meitä kukaan. Pyhäkoulun opettajat olivat kiireisiä talon emäntiä.

Kesällä kun ei ollut pyhäkoulua, niin kävimme ortodoksikirkossa melkein joka pyhä. Meiltä oli matkaa kaksi kilometriä Tiurolan kirkkoon. Kävelen menimme sinne.

Kansakoulun jälkeen Päijälän kylään perustettiin tyttö-osasto. Johtotehtävissä H.Tutti naapurikylästä Nehvolasta. Meitä tyttöjä oli kaiketi kahdeksan. Jokainen

suoritti ohjelmaa lausuen runon tai kertomuksen ja yhteislaulua sekä raamatunlukua. Teimme retkiä naapuripitäjään ja kesällä retkeilimme saareen. Siellä ongimme, lauloimme ja muutakin meillä oli. Ei tätä kauan kestänyt, vetäjäamme lähti sairaanhoitokouluun ja sitten tuli sota.

Ennen rippikoulua kävin tilaisuuksissa jotka järjestettiin NRL- talolla.

Matka tehtiin kävelen noin 12 kilometriä. Kirkkomatka oli noin 15- 16 kilometriä. Kävelen pääsi

suorempaan Koukuniemen kautta. Joten ei kirkossa käyty montaa kertaa vuodessa.

Jos oli kylässä lapsi kas-tettava, pidettiin hartaustilaisuus, ettei tarvinnut kirkkolle saakka mennä. Yleisin hartauspaikka oli Päijälässä Juho Kiurun talo keskellä kylää. Naapurikylissä käytiin myös tilaisuuksissa, kunnalliskodissa pidettiin useamman kerran vuodessa. Kerran olin valmistamassa elojuhlia kun äiti ei ehtinyt. Leivoimme pullia ja piirakoita. Seurakuntalaiset toi sinne syksyn satoa. Pyhä-

nä ihmiset ostivat piirakoita, kahvia, pullaa, puuroa, rusinasoppaa ja klimppisoppaa. Tarjoilu ja myynti tehtiin pitäjätuvan edessä ulkona.

Eräs helluntai on jäänyt mieleeni, kun lapset pääsivät ripille! Lähdin kirkkoon tyttöystäväni kanssa, ei ollut hevosityttöjä. Otimme evästä pussiin ja oikaisimme Koukuniemen kautta. Tulimme joen rantaan, joka piti ylittää. Vettä oli kahden puolen siltaa, joki tulvi. Ei auttanut muu kuin riisua kengät ja sukat pois jalasta. Helmat ylös ja yli vain, vettä oli polviin saakka. Kun olimme ylit-

täneet joen kuivattelimme itsemme. Sukat ja kengät jalkaan, niin saattoi matka jatkua. Tullessa teimme samoin.

Tyttöosastossa olo vaikutti eniten elämään ja erityisesti tämä runo jonka lausuin siellä:

Ei, ei tyydy sydän siellä
Ei sammu jano sieluni
Huvitusten kukka tiellä
Ah ei taukoa itkuni
Lähdin raukka sinne innoin
Menin iloa etsimään
Mut nyyhkyttävän rinnoin
Tulin kotiin itkemään.

Kauniina kesäpäivänä

katselin ikkunasta ulos. Näin kauniin luonnon ja minut valtasi ihmeellinen onnen tunne, olisin halunnut kuulla tähän ihanaan tunteeseen.

Tässä muutamia muistikuvia, ehkä ne ovat erilaiset kun on tarkoitettu. Minulla ei ole aikuismuistikuvia, vaikka olin 20 vuotta vanha sodan syttyessä.

Näihin sanoihin Airin tarina päättyi.

Muistelmat konnut
Seppo Tarkiainen

MAUKASTA MURKINAA KARJALASTA

Kiiskeistä liemi ja lohesta keitto

Mereltä saa usein hieman enemmän pilkki- tai onkisaalista kuin viime syyskuussa Laatokan rannalta (12 gr). Usein ahnaita kiiskiä, joskus suurehkojakin,

tulee ahventen ohella. Aina ei kuitenkaan tule tarpeeksi karkeitä, että kannattaisi ruveta niitä fileeraamaan.

Varsin helppo tapa on tehdä tosi maukas ateria,

olivat pilkkikalat sitten mitä kokoa tai laatua tahansa. Menetellään esimerkiksi seuraavan, kalamiehen eukon heiluvalla hihalla ravistaman reseptin mukaan.

Ensiksi keitetään kalaliemi (tai otetaan pakkasesta aikaisemmin pakastettua tavaraa).

Kalamiehen rooli: Eukkoaan hellästi rakastava kalamies suorittaa tietenkin itse esivalmistelut. Ahvenet perataan ja huuhtaistaan, päitä ei katkota pois. Kiiskit laitetaan vatiin tai keittion altaaseen ja heitetään kourallinen tai pari merisuolaa niiden päälle. Annetaan suolan vaikuttaa 10-15 minuuttia ja huuhdotaan irronnut lima pois. Perataan nyt kiiskit, jätetään päät ja huuhtaistaan.

Kalat kattilaan ja vettä niin että kalat ovat hyvin peitossa. Keitetään kunnolla ja kuoritaan vaahto pois. Siivilöidään liemi erilleen ja keitetään sitä vielä hetki niin, että liemi näyttää hieman sakealta. Annetaan ihan itse keitetty liemi sille kiltille eukolle, (eihä se ole mikään ”merimiehen muija tai kalamiehen ämm...”), ja sanotaa varovast: ”tekisit sie miul semmose venäläise kalakeito, mie vien sill’ aikaa nää perkeet pois ja siivuan tiskpöyvän ”

Reseptin perusta löytyy ruotsinkielisestä alkuteoksesta käännettynä kirjassa ”Herkutellaan kalalla”. Tässä se resepti on kalamiehen eukon muuntelemana:

Venäläinen kalakeitto Sinin tapaan

- 500g tuoretta lohikalaa paloina
- pala purjoa tai sipuli
- 1 palsternakka, pari tomaattia, tai muita juureksia/ vihanneksia, esim. kiinankaalia
- 1 porkkana
- 2 perunaa
- 2 rkl voita

Perinneruokapalstan aloittaminen - haastetta myös Kalakurjille

Kurkijokelaisessa on toimitusneuvoston keskustelun perusteella tarkoitus julkaista kurkijokelaisia tai karjalaisia perinneruokia. Ei ihan yleisten reseptien mukaisesti vaan siten muunneltuina, kuin niitä tehtiin muistelijoiden omassa kodissa Kurkijoella. Myös nykyiset reseptit kelpuutetaan, jos niitä on muutettu perinteisiin verrattuna esimerkiksi maustamisen tai raaka-aineiden osalta. Siinäpä haastetta myös Kalakurjille. Mutta kun pilkkikausi painaa kovasti päälle niin ohessa eräs koeteltu resepti.

- pienistä ahvenista ja muutamasta kiiskistä sakeaksi keitettyä kalalientä
- valkosipulin kynsi
- 2 rkl tomaattisosesta
- persiljaa
- 1 suolakurkku,
- 2 rkl kaprista
- suolaa, mustapippuria

Kasvikset leikataan suika-leiksi ja kuumennetaan rasvassa, lisätään kalaliemi, vettä tarpeen mukaan ja valkosipuli, tomaattisose, muutama persiljanoksa ja mustapippuria. Keitetään kannen alla noin 10 min tai kauemminkin.

Ruodottomat kalanpalat lisätään ja keitetään hiljalleen kaikki kypsäksi. Kuutioitu suolakurkku sekä kaprikset lisätään keittoon.

Tarjotaan smetanana kera. Riittää noin 4:lle henkilölle.

Tälviisii se on tehty muutamii kertoi. Liemes on oltu mukana ylleesä kymmenkunta kiiske maut. Ett’ ossaap keitto olla maukasta!

Entä kalamaiset perinneruokat Kurkijoella? Laatokasta saatiin kyllä kalaa. Onhan siitä jotain perinteistä tehty. Kyllähän meidänkin perheessä silakka-laatikkoa tehtiin, joskaan ei sitä perinneruokaksi kai voi sanoa. Kun perheen lapset eivät pitäneet piikkilangan palasista siellä joukossa niin jätettiin silakat pois. Sillä tavalla silakkalaatikko muuttui perunalaatikoksi.

Haaste on heitetty!

Lauri

Näistä pienistä ahvenista saa jo reilusti maukasta kalalientä. Nämä ahvenet on pilkitty viime talvena Kalakurkien pilkkimatalla Kurkijoella.

Maukasta murkinaa Karjalasta

on uusi palsta, johon kerätään vanhoja, jo Karjalassa hyviksi koettuja perinneruokareseptejä sekä karjalaistaustaisia nykyaikaan tai omaan suuhun muokattuja ruokia, -leivonnaisia tai muita suussa sulavia. Runebergin tortutkin syntyivät tarinan mukaan, kun Fredrika kaiveli tyhjähköistä keittionkaapeista, mitä sattui löytymään ja teki niistä tortut yllätysvieraille. Miten karjalaiset ruoat ovat muuttuneet joko puutteessa tai nykyisessä ylenmääräisessä mahdollisuuksien runsaudessa. Kirjoittakaa, lähettäkää reseptejä ja jos kuvia löytyy, myös niitä.

Juna lähtee!

Yllä olevalla otsikolla Sulo Karp on toimittanut kaskuja ja kertomuksia rautateiltä niiltä ajoilta jolloin veturit kulkivat kiskoilla puun ja veden ansiosta. Veturissa oli kuljettaja ja lämmittäjä, jonka tehtävänä oli lähinnä halkojen tai kivihiilen syöttää veturin liesiluukuista höyrynpaineen aikaansaamiseksi.

Koska Elisenvaara oli maamme vilkasliikenteisimpiä risteysasemia on se päässyt kirjan sivulle muutamalla kaskulla.

Sattuuko kukaan vanhemmasta väestä mahdollisesti tunnistamaan kaskujen toisia osapuolia?

kyselee **Teuvo Ahokas**
Mahdolliset tunnistukset voi soittaa tai kirjoittaa toimitukseen.

Kuljettaja Heltimoinen ajeli aikoinaan iltapäivämatkustajajunalla Elisenvaarasta Pieksämäelle. Silvolaan mäkeä noustessa hän huomasi kuinka kaukaa mäen päältä alkoi hölötellä hevonen rekineen ja kuskeineen vastaan.

Hän pysäytti junansa ja pian pysähtyi myös hevonen vilkuillen aran näköisenä valtion rautaista höyryhepoa. Reestä nousi kuitenkin kipakka isäntämies kirves kädessä ja ojennellen asettaa junaan päin hän hihkasi jälkihualan sammuttamalla äänellä:

- Sa-saakelin juna, pysy sinä siellä kiskotiellä äläkä tule hevosteille kulkemista sotkemaan.

Höyryveturikaudella olivat kuljettaja ja lämmittäjä työkavereina samalla veturilla joskus useita vuosia; jopa niin kauan, että oman ajopiirin muut rautatieläiset tiesivät heti toisen veturimiehn nimen, kun vain näkivät toisen.

Helsingissä olivat aikoinaan hyvin kauan työtovereina kuljettaja Wickström ja lämmittäjä Gull. He olivat taas kerran lähdössä Kirkkonummen ”paikkuun”, kun mainitun junan konduktööri huusi junamiehelle:

- Katsoitko ketä oli veturilla miehistönä?

Junamies oli kulkenut veturin ohitse ja nähnyt lämmittäjän kasvot veturin ikkunassa, ja huutaa vastaukseksi:

- Eiköhän siellä ole Wickströmin pappi, koska Gullin pää näkyi tämän puolen ikkunasta.

Heltimoinen on taas kerran tulossa Elisenvaaras- ta, kun Kulennoisten ylläkäytävällä ajelee rento he-

vosmies junan alle. Sattuukin kuitenkin niin onnellisesti, että juna on hiljentänyt nopeuttaan pysähtyäkseen Kulennoisissa ja törmäys sattuu juuri siihen väliköön, joka jää hevosen ja reen väliin.

Hevonen suistuu radan luiskaan toiselle ja reki kuskeineen toiselle puolelle rataa lumen pölytyssä ympärillä. Asemamiehen ja veturimiehen tarkas-

teltua tapahtunutta, jossa selvisi hevonen ja kuski vammoilta, toteaa Heltimoinen:

- Olipa miehellä tuuria, tästähän selvitettiin pelkällä säikähdyksellä.

Huikan hoiperteleva isäntä sanoo kuitenkin tuhtuneesti:

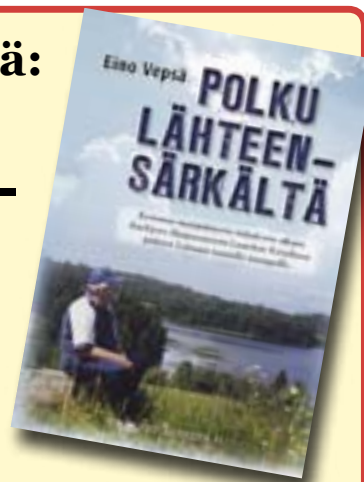
- Jukolauta, ette selviä, kärejiin haastan, kun aisat katkesivat.

Eino Vepsä: Polku Lähteen- särkältä

Karjalaispojan taival Kurkijoelta Loimaan saviseudulle. Kahden kotiseudun mies kertoo monivaiheisen elämäntarinansa.

Hinta 23,00 (sis. alv) + mahd. postituskulut

tilaukset: 050-5213336, toimitus@kurkijoki.fi tai toimituksen aukioloaikoina, Koulukuja 7, Loimaa

Kari Rahialan kokoelmasta

Vielä 1930-luvulla raportoitiin Kurkijoen ukonilmoista Helsinkiin postikortilla samaan tapaan kuin 1800-luvulla. 12.5.1895 raportin on toimittanut Oskar Wilhelm Löfman, joka toimi Kurkijoen piiriläinlääkärinä 1884-1906.

10.5.1932 raportin vuoden neljännessä harvinaisen pitkästä ja voimakkaasta ukonilmasta lähetti filosofian tohtori Veli Räsänen, joka toimi Maamieskoulun lehtorina vuodesta 1921.

Kronborg den *12. maj* 1895.

Kornblix, Blixt utan dunder från kl. i

Dunder från kl. *2.15. e.m.* till kl.

Regn från kl. till kl.

Hagel från kl. till kl.

Kornblix, Blixt utan dunder till kl. i

Åskan } gick åt
kom från } *NO* gick förbi i } *N* åt } *NO*

Vindens } före } *NO 6* under } *NO 2* efter } *NO 6*
riktning och styrka. } åskan } åskan } åskan

Anmärkningar.
*De all. d. ju 2 regnet var för
åskvärdigt. - Omkring 5
minuter förrän dundret
hörde, ringde klokkan i
telefont och enda kar
kon daga 2 hörsel ljudet
efter elektrisk gnista.*

Obs! Klockslagen äro angifna efter *Gr. P. Leveys* tid.

Observatorus underskrift *W. Räsänen*

Ukonilmaraportteja Kurkijoelta

Meteorologinen keskuslaitos.

Ukkosilmoitus.

Vapahtaja Nro
Lt. W. Löfman
Kurkijoki.

HELSINKI

Till Finska Vetenskaps-Societeten.

Åskilmoitarraport.

Helsingfors.

N:o *4** *Touko* kuu *10* p:nä *1932*

Havaintopaikka: *Kurkijoen* pitäjä *Opisto* kaupunki *talo*

	Aika milloin ilmi		Milloin häviö	
	alkoi	loppui	alkoi	loppui
Kalevustulia				
Keskusta jyrinä	<i>16,45</i>	<i>22</i>	<i>kaikki</i>	<i>luode</i>
Salvoista	<i>"</i>	<i>"</i>		
Jyrinä	<i>"</i>	<i>"</i>		
Sadetta	<i>"</i>	<i>"</i>		
Rakeita (jään lastuita) ..				
Ukkosilman vaikutus			Noosi	meni ohi
Pöytä nauttii, ei kirjataan toisin muutoin Z.			<i>Z</i>	
Tulen suunta <i>puh</i>			Ennen	jälkeen
Tulen voima (Heurortoina)	<i>3-4</i>	<i>2-4</i>	<i>0-1</i>	
<i>Lämpötila varj.</i>	<i>10°C</i>	<i>13</i>	<i>13</i>	

Muistutuksia. *Harvinaisen pitkä ja voimakas ukon-
ilma. Salvoista keskim. 1 minuuttia.
Ukonit salvoit pilvosta pilvoseen jol-
loin ne olivat hyvin komeita-voimia.
Puhelinjohtot ja sähkövalo yhäkuvassa
muusta vahingosta ei saanut oika tietoa.
Huom! Kellolyönnit ovat ääritetut *Helmingin* ajassa
Havaintojen nimi *Veli Räsänen*.
* Selitys ukon ilma tänä keväänä.*

Onkimies, kala ja kissa

Mukava palkinto on lu- vassa Kalakurkien tuleviin kilpailuihin. Teuvo Aho- kas lahjoitti voitettavaksi kalastusaiheisen taulun, josta käytäneen ankara kisa. Teoksessa onkimies on saanut narratuksi kalan koukkuun, mutta samaiseen kalaan on iskenyt kyntensä myös kissa. Kuvaan liitty- vän tarinan mukaan kissa on

onkimestä taitavampi ja vie- kalan mukanaan. Teuvo oli saksinut kuvan ja tarinan vuonna 1919 il- mestyneestä Joulutunnelma -nimisestä lehdestä. Kuvan on taiteillut varsinkin joulu- korteista monille tuttu tai- teilija Rudolf Koivu. Aihee- seen liittyvän kertomuksen on kirjoittanut Rautatie -ro- maanista tuttu Juhani Aho.

KAIPAATKO VANHOJA VUOSIKERTOJA?

Vanhoja täysiä ja vajaita vuosikertoja löytyi loimaalaisen Soldanin talon tyhjennyksen yhteydessä.

Seuraavat täydet vuosikerrat myynnissä hintaan 15 € + toimituskulut:
1968, 1969, 1972, 1973, 1974, 1975, 1976, 1977, 1986, 1991, 1992, 1993, 1994, 1995, 1996, 1997, 1998, 2001

Vajaat vuosikerrat, puuttuu 1-5 lehteä hintaan 5 € + toimituskulut.
1978, 1979, 1980, 1981, 1983, 1984, 1985, 1987, 1989, 1990, 1992, 1999, 2000, 2002

Tilaukset toimituksesta ti ja to p. 050-521 3336 tai sähköpostitse: toimitus@kurkijoki.fi.

Sotavangin maalaama Kurkijoen kirkko

Taulu on signeerattu korut-
tomasti: Sotavangi 1942.
Onko taulun maalannut van-

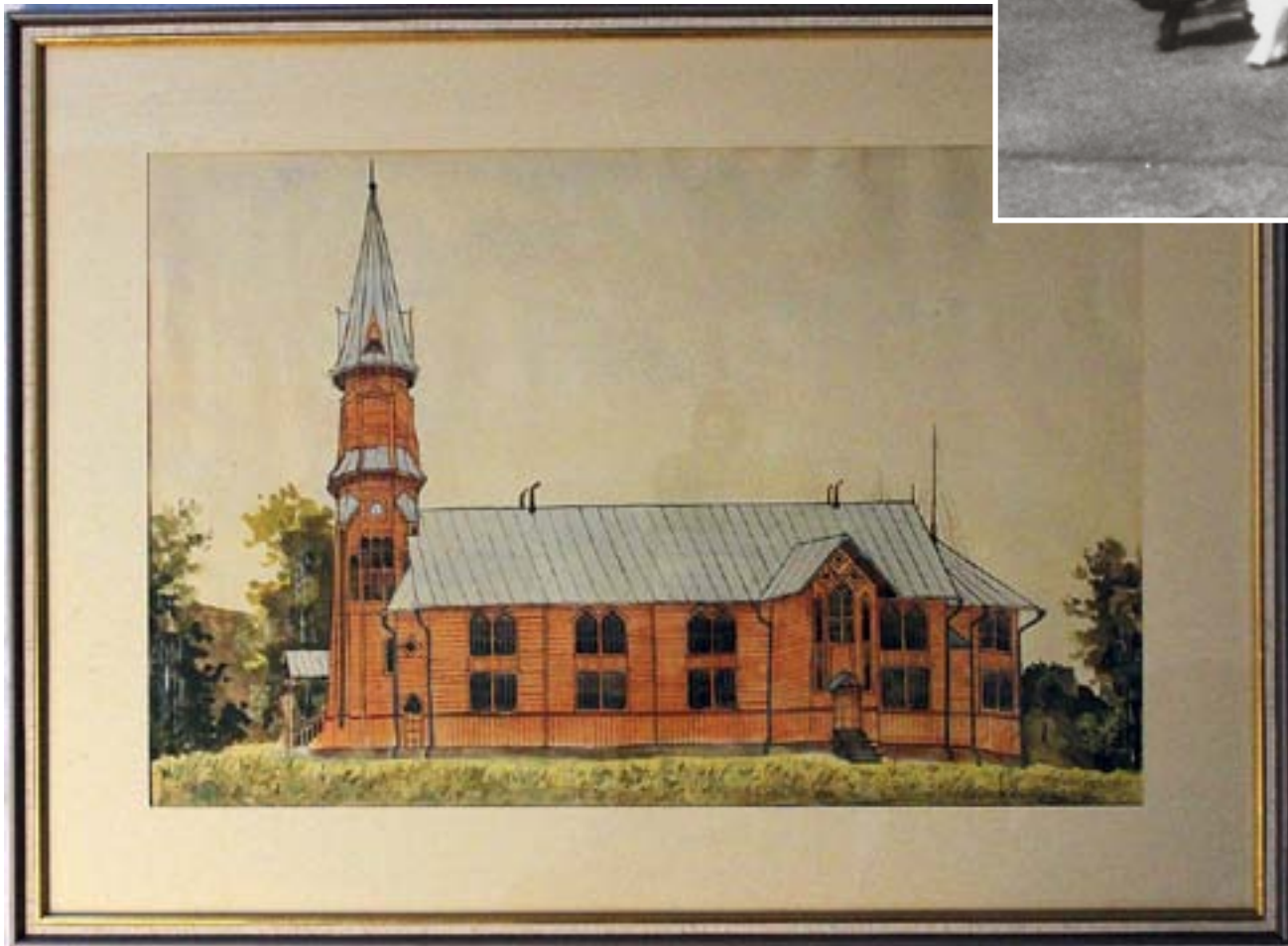
ki tehnyt signeerauksen itse
vai joku muu, ei ole tietoa.
Taulun takana on teksti:

”Fått av en granne Fru Hilja
Sirmola i Kurkijoki till bröl-
lopsgåva. Målat av en okänd
rysk krigsfånge. Sommaren
1942.” (Saatu rouva Hilja
Sirmolalta Kurkijoella hää-
lahjaksi. Maalannut tunte-
maton venäläinen sotavan-

Kurkijoki taiteilijan silmin

Maija Veijalaisen ja Birger Wallbergin häitä vietettiin
20.9.1942. Hääsaattue matkalla kirkkoon: Kuva: Kurkijoki-
museon valokuva-arkisto 1097/Aune Niskasen kok.

ki. Kesällä 1942).

Taulu löytyy Kurkijoki-
museon kokoelmasta nume-
rolla 846. Lahjakirja kertoo,
että Hilja Sirmola lahjoitti
taulun häitään viettävälle
Maija Veijalaiselle ja Birger
Wallbergille. Museolle tau-
lun lahjoitti Linköpingissä

Ruotsissa asuva Maijan ja
Birgerin tytär Gunilla Gus-
tavsson.

Toimitukseen vinkin tau-
lusta antanut Tauno Tukia
kerto, että Birger Wallberg
palveli sota-aikana ruotsa-
laisena vapaaehtoisena.

Kurkijoki taiteilijan silmin –palsta julkaisee taiteili-
joiden teoksia Kurkijoesta.

Löytyykö kodistasi tai tiedätkö, mistä löytyy teok-
sia? Kuvaa teos ja kerro taiteilijasta, jos tiedät hänestä
jotakin tai anna vinkki!

Kurkijokelainen

**Kurkijokelaisen,
hiitolaisten ja karjalaisen
hengen vaalija.**

Tilaa nyt Kurkijokelainen, kaksi kertaa
kuukaudessa ilmestyvä pitäjälehti!
Vuosikerta vain **49** eur. Tilattuna n. 1,80 eur/kpl.

Tilaan Kurkijokelaisen

☐ Itselleni ☐ Lahjaksi

Lehden saaja

Nimi: _____

Lähiosoite: _____

Postinro ja -toimip.: _____

Lahjatilauksen maksaja:

Nimi: _____

Lähiosoite: _____

Postinro ja -toimip.: _____

Pvm. _____

Allekirjoitus: _____

Palauta kuponki kirjokuoressa osoitteella:
Kurkijokelainen, Koulukuja 7, 32200 LOIMAA
tai tee tilaus sähköpostiosoitteessamme:
toimitus@kurkijoki.fi tai kurkijokelainen1@gmail.com

**Muistathan tehdä muuttaessasi
osoitteenmuutoksen Kurkijokelaiselle?**

Lehti ei saa uusia osoitteita tietoonsa automaattisesti.
Postista saa ”Osoite muuttuu”-kortteja,
jotka kulkevat ilmaiseksi.

Kurkijokelainen, Koulukuja 7, 32200 LOIMAA
puh. 050-521 3336, toimitus@kurkijoki.fi

**MUSIIKKIVÄEN
PALVELUPAIKKA
LOIMAAN
MUSIIKKI**

Puh. (02) 7622 950
Oikokatu 3, Loimaa
Avoimna:
ma suljettu, ti-pe 12-17, la 10-14

Asianajaja

ASIANAJAJA
on asianajajaluetteloon hy-
väksytty lakimies, jolla on
säädetty kokemus ja taito.
Asianajajan toimintaa valvo-
vat Asianajajaliitto ja oikeus-
kansleri. Asianajajatoimistot
hoitavat myös maksuttomia
oikeudenkäyntejä ja oikeus-
turva-asioita.

**Asianajajatoimisto
HEIKKI RANTANEN OY**

asianajaja, varatuomari
Heikki Rantanen
Kauppapalankatu 9-11 B, Loimaa
p. (02) 762 2888, 0400 740550
toimisto@heikkirantanen.fi
www.heikkirantanen.fi

**kurkijoki.fi
on oikea
tietopankki**

Murteella

Vastaukset

1. tosissaan, täysillä
2. vastaus
3. uusi
4. nukkua (sikeästi), kuorsata
(armeijassa)
5. viikko
6. ullakko, vintti
7. sanoa, kertoa, puhua
8. lampaan karitsa
9. tilava, väljä
10. viedä, kiskoa, raahata
11. nopeasti, äkkiä

Koonnut Karri Teräntö isänsä
Pauli Terännön sekä hänen
perheensä sodanaikaisista
kenttäpostikirjeistä ja –kor-
teista.

**UUSIA TALVISIA
POSTIKORTTEJA!**

Lisäksi saatavissa vielä vanhan sarjan kortteja.

Tilaukset ti ja to p. 050-5213336 tai sähköpostitse:
toimitus@kurkijoki.fi.

Tilaukseen lisätään postituskulut.

Pekka Kyytinen

- Pieni hiihtäjä
- Joulupuu

**Hinta 1 €/kpl
+ postituskulut**